

РЕШЕНИЕ

КАРАР

10.11.2021

г. Заинск

№ 72

Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Зэй шәһәре территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясы 1 өлешенң 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәгә 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Зэй шәһәре Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Зэй шәһәре Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Зэй шәһәре территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карар, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәненң 5 бүлегә нигезләмәләреннән тыш, рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

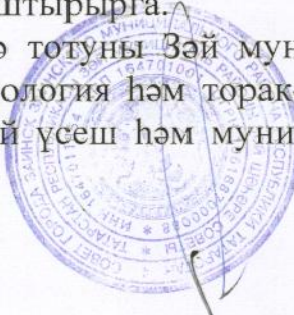
3. Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Зэй шәһәре территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәненң 5 бүлегә нигезләмәләре 2022 елның 1 мартыннан үз көченә керә.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының www.zaink.tatar.ru рәсми сайтында, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) урнаштырырга.

5. Карарның үтәлешен контрольдә тотуны Зэй муниципаль районы Зэй шәһәре Советының жир мәсьәләләре, экология һәм торак-коммуналь хужалык, бюджет-финанс мәсьәләләре, икътисадый үсеш һәм муниципаль милек буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет Рәисе

Р.Г.Кәримов

Татарстан Республикасы Зэй муниципаль
районы Зэй шәһәре Советының
10.11. 2021 ел 72 номерлы карары
белән расланган.

**Татарстан Республикасы Зэй муниципаль
районының Зэй шәһәре территориясендә
төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль
турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Зэй шәһәре территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның тәртибен (алга таба - төзекләндерү өлкәсендә контроль) билгели.

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар тарафыннан (алга таба – контрольдә тотылуы затлар) Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Зэй шәһәре территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен (алга таба – төзекләндерү кагыйдәләре) үтәү, инвалидлар өчен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән файдалана алуын тәмин итү таләпләрен (алга таба – мәжбүри таләпләр) үтәү тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә контроль Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Зэй шәһәре башкарма комитеты тарафыннан (алга таба - башкарма комитет) гамәлгә ашырыла.

1.4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле администрациянең вазыйфай заты булып Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Зэй шәһәре Башкарма комитеты житәкчесе тора.

Күрсәтелгән вазыйфай затларның вазыйфай бурычларына аларның вазыйфай инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазифай затлар төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия булалар һәм җаваплылык тоталар.

1.5. Төзекләндерү, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткәру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Администрация түбәндәгеләрне үз эченә алган төзекләндерү кагыйдәләренен үтәлешен тикшереп тора:

1) янәшәдәге территорияләренә карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

2) элементларны һәм төзекләндерү объектларын карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән түбәндәге таләпләр:

- халыкның аз мобильле төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт объектларына ирекле керүенә комачауламый торган киртәләр урнаштыру, халыкка социаль хезмәт күрсәтү буенча;

- торақ булмаган биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның фасадларын, биналарның, корылмаларның башка стеналарын, шулай ук төзекләндерүнең һәм жәмәгать урыннарының башка элементларын карап тоту;

- инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле мәгълүматны үз эченә алган махсус тамгалар, язуларны карап тоту буенча;

- Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре норматив хокукый актларында һәм Төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән жир эшләрен башкару тәртибенә туры китереп бирелә торган жир эшләрен башкаруга рөхсәт нигезендә жир эшләрен башкару буенча;

- жир эшләрен гамәлгә ашыру чорында биналарга һәм аларга килү юлларына, шулай ук ишегалларына ирекле керүне тәмин итү, жәяүлеләрнең һәм жәяүлеләр хәрәкәтенә, инвалидларны һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәрен дә кертеп, куркынычсызлыгын тәмин итү буенча;

- төзекләндерү кагыйдәләре нигезендә транспорт кую чикләнгән газонда яисә башка яшелләндерелгән яисә рекреация территориясендә транспорт чараларын урнаштыруга юл куймау турында, шулай ук гомуми файдаланудагы территорияләргә транспорт чараларын эксплуатацияләгән, хезмәт күрсәткән яисә ремонтлаган вакытта, йөк ташыганда яисә төзелеш мәйданнарыннан чыкканда (тент яисә яшеренү булмаганга күрә) пычрануга юл куймау буенча;

3) Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының Зәй шәһәре территориясен кышкы чорда жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның түбәләрен кардан, сулы боздан, боз сөңгеләреннән чистарту чаралары үткөрүне дә кертеп;

4) жәйге чорда карантин билгеләнгән, агулы һәм чүп үләннәргә ачыклау, аларга каршы көрәшү, аларны юк итү буенча мәжбүри таләпләргә дә кертеп, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр;

5) янгынга каршы махсус режим гамәлдә булган чорда янгыны куркынычсызлыгының өстәмә мәжбүри таләпләргә;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, яңадан төзү, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) яшел үсентеләргә утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән әгәр мондый документлар (кисү билеты, күчәрәп утыртуга рөхсәт) төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән очрақларда бирелгән тиеш булса, агач һәм куакларны күчәрәп утырту өчен бирелгән билет һәм (яисә) рөхсәт нигезендә, агач һәм куакларны кисү (казып алу), күчәрәп утырту буенча мәжбүри таләпләр;

8) каты коммуналь калдыкларны жыю буенча мәжбүри таләпләр;

9) хайваннарны урамда йөртү буенча мәжбүри таләпләр һәм гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм төзекләндерү кагыйдәләре белән каралган башка территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларны көтүгә юл куймау турында таләпләр;

территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын көтүгә юл куймау турында таләпләр.

Администрация үз компетенцияләре чикләрендә вазыйфаи затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләрнең үтәлешен контрольдә тотат.

1.7. Төзекләндерү элементлары дигәндә декоратив, техник, планировка, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле жиһазлар һәм бизәлеш элементлары, шул исәптән биналар, корылмалар, корылма фасадлары, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар саналмаган корылмалар һәм төзелмәләр, мәгълүмат щитлары һәм территорияне төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр аңлашыла.

Әлеге нигезләмәдә төзекләндерү объектлары дигәндә төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, аларда төзекләндерү эшчәнлегә алып барыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданның коммерциягә карамаган бакчачылык, яшелчәчелек берләшмәләре урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, майданнар, юллар, проспектлар, юл чатлары, төшү урыннары, трактлар, токиннар (тупиклар), урамнар, шосселар);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт майданчыклары;

5) хайваннарны йөртү өчен майданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-саклау зоналары.

Әлеге нигезләмәдә киртәләү жайланмалары дигәндә капкалар, калиткалар, шлагбаумнар аңлашыла, шул исәптән автомат рәвештә, һәм декоратив коймалар (киртәләр).

1.8. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда хәвеф-хәтәрләрне бәяләү һәм идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау

2.1. Администрация төзекләндерү өлкәсендә контрольне, шул исәптән профилактик чаралар үткәру юлы белән, гамәлгә ашыра.

2.2. Профилактик чаралар контрольдә тотучы затларның мәжбүри таләпләрне намуслы үтәвен стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерердәй шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны юкка чыгару максатларында администрация тарафыннан гамәлгә ашырыла, һәм контрольдә тотылучы затларга мәжбүри таләпләрне, аларны үтәү ысулларын житкерә.

2.3. Төзеклэндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткәру контроль чаралар үткәругә караганда өстенлекле санала.

2.4. Профилактик чаралар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чаралар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар уздырганда контроль объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы булган яки мондый зыян (зарар) китерелгән очракта, төзеклэндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазифаи зат, контроль чаралар үткәру турында карар кабул итү өчен, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре башлыгына бу турыда кичекмәстән мәгълүмат жиберә, контроль чаралар үткәру турында карар кабул ителә.

2.5. Башкарма комитет тарафыннан төзеклэндерү өлкәсендә түбәндәге профилактик чаралар үткәрелергә мөмкин:

- 1) мәгълүмат житкерү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтүләр белдерү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

2.6. Мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирү администрация тарафыннан тиешле белешмәләрне «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге администрация рәсми сайтындагы контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлеккә керү администрация рәсми сайтының төп (баш) битеннән башкарылырга тиеш) урнаштыру, массакуләм мәгълүмат чараларында бастыру, дәүләт мәгълүмат системаларында контрольдә тотылуы затларның шәхси кабинетларында чагылдыру аша (алар булганда) һәм башка формаларда гамәлгә ашырыла.

Администрация «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясы 3 өлешендә каралган белешмәләрне администрациянең рәсми сайтындагы контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырырга һәм аларны актуаль хәлдә тотарга тиеш.

Администрация шулай ук Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының Зәй шәһәре халкына контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр турында гражданнар жыелышларында һәм конференцияләрдә хәбәр итәргә хокуклы.

2.7. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү администрация тарафыннан үткәрелгән контроль чаралар һәм аларның нәтижәләре турында мәгълүматларны жыю һәм анализлау юлы белән гамәлгә ашырыла. Хокук куллану практикасын контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи затлар тарафыннан гомумиләштерү нәтижәләре буенча ел саен төзеклэндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру буенча хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре буенча администрация башлыгы тарафыннан имзаланган доклад әзерләнә. Күрсәтелгән доклад хисап елыннан соң килүче елның 1 июленә кадәр

администрациянең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

2.8. Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү буенча чаралар күрергә тәкъдим контрольлек итүче затка администрациядә мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы янавы яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр булганда һәм (яисә) мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлەرگә зыян (зарар) китергән дигән яки закон тарафыннан саклана торган кыйммәтлەرگә зыян (зарар) китерү куркынычы туу турында мәгълүматлар расланмаган очракта белдерелә. Кисәтүләр Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Зэй шәһәре башлыгы тарафыннан әлеге мәгълүматларны алган көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча белдерелә (имзалана). Кисәтү язмача рәвештә яисә электрон документ рәвешендә рәсмиләштерелә һәм контрольдә тотучы зат адресына жиберелә.

Мәжбүри таләпләрне бозу ярамаганлыгы турында кисәтү Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан файдаланыла торган документларның типлаштырылган рәвешләре турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган форма нигезендә рәсмиләштерелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында белдерелгән кисәтүләр, теркәү номеры биреп, кисәтүләрне исәпкә алу журналында теркәлә.

Администрация тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү белдерелгән очракта, контрольлек итүче зат белдерелгән кисәтүгә карата ризасызлык белдерергә хокуклы. Кисәтүгә карата ризасызлык администрация тарафыннан алынган көннән соң 30 көн эчендә карала. Ризасызлыкны карау нәтижәсе буенча контрольлек ителүче затка язмача рәвештә яки электрон документ рәвешендә ризасызлык белән килешү яки килешмәү турында мәгълүмат белән җавап жиберелә. Ризасызлык белән килешмәгән очракта җавапта тиешле нигезләр күрсәтелә.

2.9. Контрольлек ителүче затларга консультация бирү телефон аша, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итү яки профилактик чаралар, контроль чаралар үткәрү барышында контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм ул 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхсэн кабул итү Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Зэй шәһәре башлыгы һәм (яки) контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат администрациянең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация телдән яки язмача формада түбәндәге мәсьәләләр буенча бирелә:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү тәртибе;
- 4) мәжбүри таләпләре булган норматив хокукый актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү контроль чаралар кысаларында администрация тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Контрольдәге затларга телдән консультация бирү шулай ук гражданның жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.10. Язмача рәвештә консультация бирүне контрольлек итүгә вәкаләтле вазифаи зат түбәндәге очракларда гамәлгә ашыра:

- 1) контрольдә тотыла торган зат тарафыннан консультация бирү мәсьәләләре буенча язмача җавап бирү турында сорату бирелгәндә;
- 2) куелган сорауларга телдән җавап бирү мөмкин булмаганда;
- 3) куелган сорауларга җавап өстәмә мәгълүмат соратып алуны таләп иткәндә.

Консультация бирүне гамәлгә ашырганда, контрольдә тотуны башкарырга вәкаләтле вазифаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Консультацияләү барышында конкрет контроль чарага, контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи зат, контроль чарада катнашучы башкаларның карарларына һәм гамәлләренә, шулай ук контроль чара кысаларында үткәрелгән экспертиза, сынаулар нәтижеләренә бәя бирүне үз эченә алган мәгълүмат бирелми.

Контрольлек итүгә вәкаләтле вазифаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Хакимияткә контрольдә тотыла торган затларның һәм аларның вәкилләренә биш һәм аннан да күбрәк бертөрләр мөрәҗәгатьләре кергән очракта консультация бирү Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының Зәй шәһәре башлыгы яисә күзәтүне башкарырга вәкаләтле вазифаи зат тарафыннан имзаланган язмача аңлатманы администрациянең рәсми сайтына урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

2.11. Профилактик визит контрольдә тотылуы затның эшчәнлек алып бару урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә яисә видео-конференц-элементдән файдалану юлы белән үткәрелә.

Профилактик визит барышында контрольлек итүче зат үз эшчәнлегенә карата яисә аңа караган контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр турында хәбәр итә.

Профилактик визит уздырганда, контрольдә тотыла торган затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирелми. Профилактик визит барышында контрольлек итүче зат тарафыннан бирелгән аңлатмалар тәкъдим итү характерына ия.

3. Контроль чаралар һәм контроль гамәлләрне башкару

3.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда администрация тарафыннан күрсәтелгән чаралар кысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләрнең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотучы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренә, аерымланган структур бүлекчәләренә) урнашкан урында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, документларны таләп итү, язмача аңлатмалар алу, инструменталь тикшерү юлы белән үткәрелә);

2) рейд каравы (тикшерү, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны таләп итеп алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

3) документар тикшерү (язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, экспертиза аша);

4) чыгып тикшерү (тикшерү, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары турында мәгълүматларны жыю һәм анализлау ярдәмендә, шул исәптән, ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында килә торган мәгълүматлар, мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында, контрольлек итүче затлар тарафыннан бирелә, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган, «Интернет» челтәреннән, башка һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматлар, шулай ук фото һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия булган хокук бозуларны теркәүнең автоматик режимында эшләүче техник чараларны кулланып алынган мәгълүматлар)

б) күчмә карап-тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза аша).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү һәм күчмә карап-тикшерү администрация тарафыннан контрольдә тотучы затлар белән бәйләнешсез үткәрелә.

3.3. Әлеге нигезләмәнең 3.1 пункты 1 - 4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чаралар планнан тыш чаралар рәвешендә уздырыла.

Планнан тыш контроль чаралар бары тик прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин.

3.4. Контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән үткәрелә торган контроль чаралар үткәрү өчен нигез булып тора:

1) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турында яисә зыян китерү куркынычы турында администрациядә гражданнардан һәм оешмалардан мөрәжәгатьләр (гаризалар), дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан хәбәр булу, шулай ук мондый белешмәләрне контроль чаралар үткәрү нәтижәсендә алу, үзара бәйләнешсез контроль чараларны да кертеп, шул исәптән контрольдә тотылуучы бүтән затларга карата үткәрелә торган контроль чараларны да исәпкә алып;

2) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольдә тотыла торган затларга карата контроль чаралар уздыру турында йөкләмәсе;

3) законнар үтәлешенә күзәтчелек итү, кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекләрен прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча үтәү кысаларында контроль чара уздыру турында прокурор таләбе;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәне үтәү срогы тәмамлану - контрольдә торучы зат тарафыннан аңа бирелгән күрсәтмәдә каралган документларны һәм белешмәләрне тапшырылмаган яисә тапшырылган документлар һәм мәгълүматлар нигезендә мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясарга мөмкин булмаган очракларда.

3.5. Контрольлек итүче зат белән берлектә оештырыла торган контроль чаралар хакимиятнең контроль чара үткәру турында күрсәтмәсе нигезендә үткәрелә.

3.6. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турында яисә зыян китерү куркынычы турында белешмәләр нигезендә контроль чара уздыру турында администрация күрсәтмәсе кабул ителгән очракта, мондый күрсәтмә төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазифаи затның контроль чарасын уздыру турында дәлилләнгән белешмәсе нигезендә кабул ителә.

3.7. Контрольдә торган затлар белән үзара хезмәттәшлексез уздырыла торган контроль чаралар вәкаләтле затлар тарафыннан Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре башлыгының биреме, администрациянең эш планнарында булган биремнәр нигезендә, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда, үткәрелә.

3.8. Гражданнырга, юридик затларга һәм индивидуаль эшкуарларга карата контроль чаралар контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазифаи затлар тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә үткәрелә.

3.9. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда администрация түләүсез нигездә ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон формада бу документлар һәм (яки) белешмәләр алар карамагында булган бүтән органнардан яисә күрсәтелгән органнарга караган оешмалардан документларны һәм белешмәләрне ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы карары белән расланган документлар һәм (яисә) сорала торган һәм ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалар тарафыннан тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда дәүләт контроле органнары, муниципаль контроль органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалар тарафыннан соратып алына торган документлар һәм (яисә) белешмәләр булган документлар һәм (яисә) белешмәләр ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында бирелгән документлар һәм (яисә) күрсәтелгән органнардан алынган белешмәләрне һәм (яисә) белешмәләр бирү кагыйдәләре белән билгеләнгән, алар Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2021 елның 6 мартындагы «Дәүләт контролен (күзәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» 338 номерлы карары белән расланган.

3.10. Индивидуаль эшкуар, контрольдә тотылуы зат булган граждан контроль чараны үткәргәндә катнашу мөмкинлеге булмаган очракта администрациягә бу турыда мәгълүмат тапшырырга хокуклы, мәгълүмат алынганда контроль чаралар үткәру контроль органы тарафыннан шәхси эшмәкәр, граждан жибәргән әлеге мөрәжәгатькә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле

срокка (эмма 20 көннән дә артык түгел) күчерелә һәм түбәндәге шартлар үтәлергә тиеш:

1) контрольдә тотыла торган затның яисә аның вәкиленең булмавы төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затның контроль чарасын уздырганда мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләүгә комачауламый, шул ук вакытта контрольдә тотыла торган затның контроль чараны уздыру турында тиешенчә хәбәр ителгән булуы шарт;

2) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнең яисә фактта зыян китерүнең турыдан-туры янавы билгеләре булмау;

3) контроль чаралар үткәргәндә контрольдә тотылучы затның (аның авыруы, эш сәфәрендә булуы һ.б.) булмавы өчен житди сәбәпләр булу.

3.11. Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты 10 эш көннән дә артып китә алмый.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен 50 сәгатътән һәм микропредприятиеләр өчен 15 сәгатътән артмаска тиеш.

Россия Федерациясенә берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмага карата күчмә тикшерү үткәрү срогы оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12. Контроль чаралар үткәрүнең барлык очраklarында контроль гамәлләрне башкарырга вәкаләтле вазифай затлар һәм контроль гамәлләрне башкаруга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) дәлилләү өчен фотога төшерү, аудио- һәм видеога яздыру, вазифай затлар үткәргән контроль чараны уздыруга вәкаләтле геодезик һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио- һәм видеога яздыру, геодезик һәм картометрик үлчәүләр һәм әлеге максатлар өчен файдаланылган техник чаралар турында мәгълүмат контроль чара нәтижәләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль гамәл нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

3.13. Контроль чара нәтижәләренә контрольдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, килеп чыккан хәлне жайлау, вәкаләтле органнарга яисә вазифай затларга жаваплылыкка жәлеп итү турында мәсьәләне карау һәм (яисә) администрация тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясы 2 өлешендә каралган чараларны күрү өчен мәгълүмат жиберү керә.

3.14. Контрольдәге зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, контроль чара акты төзелә. Мондый чара үткәрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә. Ачыкланган хокук бозуларны бетергән очракта, тикшерү чарасы тәмамланганнан соң актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка теркәлергә тиеш. Контроль чаралар үткәргәндә тугырылган тикшерү кәгазьләре актка беркетелә.

Әгәр актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, актны рәсмиләштерү мондый чараны үткәрү көнендә контроль чара үткәрү урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чара акты, аны рәсмиләштергәннән соң, контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестры аша, прокуратура органнарына жиберелә.

3.15. Контроль чаралар турында мәгълүмат контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазифаи затлар тарафыннан кылына торган, контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны контрольдә тотыла торган затларга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәмин итә торган инфраструктура ярдәмендә житкерү, шул исәптән «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яисә) региональ дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Эшмәкәрлек белән шөгыйльләнмәүче контрольдә тотылучы зат булып торучы граждан контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар кылган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында администрация адресына документларны кәгазь чыганакта жиберү кирәклегенә турында хәбәрнамә юллаган, яисә администрациядә контрольдә тотылучы затның электрон почта адресы турында мәгълүмат булмаган, аңа документларны Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасы булмаганлыктан, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша электрон рәвештә жиберү мөмкинлегенә булмаган очракта, документларны кәгазьдә жиберү юлы белән мәгълүматлы ителә. Күрсәтелгән граждан администрациягә документларны кәгазьдә жиберергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контрольдә тотылучы затка контроль, гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында хәбәр итү, контрольлек итүче затка документлар һәм белешмәләр жиберү, контрольдә тотылучы затка электрон формада хәбәр итү мөмкинлегенә булмаган очракта яки контрольдә тотылучы зат сорауы буенча почта элемтәсен кулланып, шул исәптән кәгазьдә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.17. Актта бәян ителгән фактлар һәм нәтижеләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 39-40 статьяларында һәм әлегә игезләмәнең 4 бүлегендә каралган тәртиптә шикаять жиберергә хокуклы.

3.18. Контроль чара үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозу очраklары ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрына кертелә. Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча киңәшләр бирергә, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәергә хокуклы.

3.19. Контроль чара үткәргәндә контрольлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта администрация (контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай зат) бурычлы:

1) контрольдә тотыла торган затка, аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп, һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүне булдырмау чараларын уздыру турында ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирергә;

2) контроль чараны үткәргәндә төзекләндерү өлкәсендә контроль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы гражданның, оешмаларның эшчәнлеге закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүгә турыдан-туры куркыныч тудыруы яки мондый зыян (зарар) китерелүе ачыкланган очракта саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыянны) булдырмау яисә аның китерелүен туктату буенча һәм гражданның, оешмаларга закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу һәм аны булдырмау ысуллары турында теләсә нинди үтемле ысул белән мәгълүмат житкерү буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән күрергә;

3) контроль чара барышында жинаять яисә административ хокук бозу билгеләре ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дөүләт органына жиберү яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка жәлеп итү чаралары күрү;

4) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүне булдырмау буенча чараларны күрү, күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, әгәр мондый чара законда каралган булса, аның үтәлешен тәмин итү буенча чаралар күрү;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү буенча рекомендацияләр бирү, башка чаралар үткәрү турында мәсьәләне карау.

3.20. Контрольлек итүче вазыйфай затлар, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда, федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданның белән билгеләнгән тәртиптә хезмәттәшлек итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контроль чара үткәрү барышында Россия Федерациясе законнары тарафыннан административ һәм башка жаваплылык каралган закон таләпләрен бозуны контрольдә тоту кысаларында тикшерү чарасы үткәрелгән очракта, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булуы турында мәгълүмат күрсәтелә. Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфай затлар әлегә актының күчәрмәсен тиешле жаваплылыкка тартуга вәкаләтле хакимият органына юллайлар.

4. Администрация карарларына, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять белдерү

4.1. Администрация карарларына, төзеклэндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазифаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 9 бүлегендә билгеләнгән тәртиптә шикаять бирелергә мөмкин.

4.2. Хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре, алар фикеренчә, төзеклэндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган дип санаган контрольдә тотучы затлар судка кадәр шикаять бирергә хокуклы:

- 1) контроль чаралар үткәру турында карарлар;
- 2) ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында контроль чаралар актлары, күрсәтмәләр;
- 3) контроль чаралар кысаларында төзеклэндерү өлкәсендә контрольгә алырга вәкаләтле вазифаи затларның гамәлләре (гамәл кылмаулары).

4.3. Шикаять контрольлек итүче зат тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталын кулланып, шикаятьне карап тикшерүгә вәкаләтле органга тапшырыла.

Дәүләт яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр һәм документлар булган шикаять дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталыннан һәм дәүләт һәм башка сакланучы сер турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр төбәк порталыннан файдаланмыйча бирелә. Тиешле шикаять Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының Зәй шәһәре башлыгының шәхси кабул итүендә контрольлек итүче зат тарафыннан Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының Зәй шәһәре башлыгына алдан хәбәр итеп, шикаятьтә (документларда) дәүләт серен яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрнең булуы турында әйтеп тапшырыла.

4.4. Администрация карарына, аның вазифаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять Татарстан Республикасы Зәй шәһәре башлыгы тарафыннан карала.

4.5. Администрация карарына, аның вазифаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять контрольдә тотучы зат үз хокукларын бозу турында белгән яисә белергә тиеш булган көннән соң 30 календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Администрация күрсәтмәсенә шикаять контрольлек итүче зат тарафыннан күрсәтмә алынганнан соң 10 эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

Нигезле сәбәп аркасында шикаять бирү вакыты чыккан очракта бу срок шикаять бирүче затның үтенече буенча администрация (шикаятьне карауга вәкаләтле вазифаи зат) тарафыннан торгызылырга мөмкин.

Шикаятьне биргән зат шикаять буенча карар кабул ителгәнче аны тулысынча яисә өлешчә кире алырга мөмкин. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат бирү рөхсәт ителми.

4.6. Администрация карарына, аның вазифаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять аны теркәгән көннән алып 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.